

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту міжнародних відносин ім. Б.Д. Гаврилишина
Ірина ІВАЩУК

« _____ » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« _____ » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

« _____ » _____ 2023 р.

Святослав ПИТЕЛЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Галузі туризму»

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 24 Сфера обслуговування
спеціальність – 242 Туризм
освітньо-професійна програма «Туризм»

Кафедра міжнародного туризму і готельного бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПІЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік	Екзамен
Денна	3	5	28	28	3	10	81	150	–	5
Заочна	3	5	8	4	–	–	138	150	–	6

3/08.2023

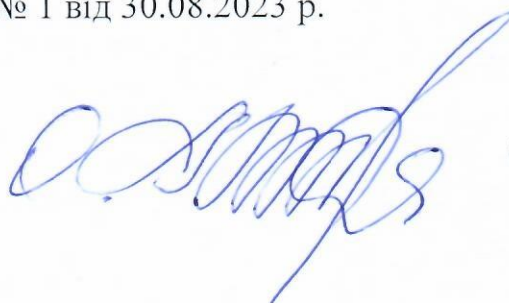
Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 242 Туризм галузі знань 24 Сфера обслуговування, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26.06.2021 р.).

Робочу програму склав к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародного туризму готельного бізнесу Володимир МАЗУР

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного туризму готельного бізнесу, протокол № 1 від 30.08.2023 р.

Завідувач кафедри
к. е. наук, доцент

Оксана ГУГУЛ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 242 Туризм і рекреація протокол № 1 від 30.08.2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності
к. е. наук, доцент

Оксана ГУГУЛ

Гарант ОПП

Володимир МАЗУР

2. Мета і завдання дисципліни «Галузі туризму»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Галузі туризму» має на меті ознайомити студентів з основними видами туризму, їх специфікою та особливостями планування та організації відповідних турпродуктів для учасників турів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

- оволодіння знаннями з основних видів туризму;
- засвоєння студентами теоретичних основ класифікації спеціалізованих видів туризму та їх особливостей;
- виявлення основних напрямів і тенденцій розвитку спеціальних видів туризму;
- набуття студентами навичок планування та організації певних турпродуктів для учасників спеціалізованих видів туризму;
- ознайомлення з методичними прийомами підготовки та проведення турів з певних видів спеціального туризму;
- вміння застосовувати теоретичні знання у вирішенні практичних завдань.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність працювати в міжнародному контексті.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Географія туризму

Країнознавство

Макроекономіка

Міжнародна економіка

Теорія організацій

Підприємництво

Туристична інфраструктура

Стандартизація, сертифікація та ліцензування туристичних та готельних послуг

2.5. Результати навчання

Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

1. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи та види туризму. Види спеціального туризму рекреаційно-оздоровчого характеру.

Тема 1. Розвиток туризму. Класифікація видів туризму.

Поняття "туризм" та його визначення. Історія розвитку туризму. Мотиви і цілі туризму. Класифікаційні ознаки туристичної діяльності. Поділ туризму на типи, категорії, види, форми. Види спеціального туризму. Найбільш поширені спеціальні види туризму. Основні види туризму за метою поїздки.

Тема 2. Рекреаційний та лікувально-оздоровчий туризм.

Поняття рекреаційного туризму. Поділ рекреаційного туризму на лікувальний та відпочинково-оздоровчий. Значення рекреаційного туризму на сучасному етапі. Основи курортології як науки. Зародження і розвиток курортів. Історія розвитку санаторно-курортної справи в Україні. Курорти та їх типи. Санаторно-курортні заклади як поліфункціональні лікувальні центри. Всесвітньо відомі лікувальні курорти.

Змістовий модуль 2. Види спеціального туризму пізнавального, освітнього, комерційно-ділового, подієвого та екологічного характеру. Види спортивного, екстремального, етнічного, релігійного, гастрономічного та круїзного туризму.

Тема 3. Пізнавальний та освітній види туризму.

Поняття, види, мета та принципи пізнавального туризму. Ресурсний потенціал пізнавального туризму. Вплив окремих аспектів пізнавального туризму на рівень регіонального розвитку. Оцінка осередків народних промислів як об'єктів пізнавального туризму в Україні. Поняття освітнього туризму. Відмінні риси освітнього туризму. Сфера освітнього туризму. Мотиви освітніх подорожей. Історія освітнього туризму. Передумови розвитку освітнього туризму. Найбільш популярні види освітнього туризму. Динаміка розвитку освітнього туризму. Перспективи освітнього туризму в Україні. Тенденції розвитку ринку освітнього туризму.

Тема 4. Діловий та подієвий туризм.

Поняття ділового туризму. Види ділового туризму. Географія бізнес-поїздок. Конгресно-виставковий туризм. Основні поняття подієвого туризму. Класифікація подієвого туризму. Тематичні види подієвого туризму. Особливості подієвого туризму. Особливі вимоги до організації "карнавальних" турів. Особливості створення турпродукту для учасників подієвого туру "Формула 1".

Тема 5. Екологічний, сільський зелений туризм та агротуризм.

Передумови виникнення екологічного туризму. Вплив туризму на природні комплекси. Визначення екологічного туризму. Ознаки екологічного туризму. Види екологічного туризму. Об'єкти відвідування у рамках екологічного туризму. Засоби розміщення та екологічний туризм. Поняття та сутність сільського зеленого

туризму. Види зеленого туризму та їх характеристика. Об'єкти розміщення у сільському туризмі та їх характеристика. Розвиток сільського зеленого туризму в Україні. Агротуризм як різновид сільського туризму.

Тема 6. Спортивний та екстремальний туризм.

Визначення спортивного туризму, його поняття і суть. Види спортивного туризму та їх характеристики. Види спортивного туризму за організаційними формами. Особливості організації спортивного туризму. Поняття про екстремальний туризм. Водні види екстремального туризму. Наземні види екстремального туризму. Гірські види екстремального туризму. Повітряні види екстремального туризму. Екзотичні види екстремального туризму.

Тема 7. Етнічний та релігійний види туризму.

Поняття релігійного туризму, різновиди релігійного туризму, описи паломництв як важливі історичні джерела, класифікацію видів паломництва за різними ознаками, країни, що традиційно вважаються центрами релігійного паломництва.

Тема 8. Гастрономічний та круїзний туризм.

Основні поняття гастрономічного та круїзного туризму, можливості туристів під час гастрономічних турів, небезпеки під час гастрономічних турів, поняття круїзного туризму. Морські круїзи та їх особливості, річкові круїзи та їх особливості.

Структура залікового кредиту з дисципліни «Галузі туризму»

	Кількість годин					
	денна форма					
	лекції	практичні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота	контрольні заходи	
1	2	3	4	5	6	
Змістовий модуль 1. Основи спеціалізованого туризму. Види спеціального туризму рекреаційно-оздоровчого характеру.						
Тема 1. Розвиток туризму. Класифікація видів спеціального туризму.	3	3	10	1	кейси	
Тема 2. Рекреаційний та лікувально-оздоровчий туризм.	4	4	11		опитування	
Змістовий модуль 2. Види спеціального туризму пізнавального, освітнього, комерційно-ділового, подієвого та екологічного характеру. Види спортивного, екстремального, етнічного, релігійного, гастрономічного та круїзного туризму						
Тема 3. Пізнавальний та освітній види туризму.	4	4	11	2	опитування	
Тема 4. Діловий та подієвий туризм.	3	3	11		тести	
Тема 5. Екологічний, сільський зелений туризм та агротуризм	4	4	11		кейси	
Тема 6. Спортивний та екстремальний туризм.	4	4	11		опитування	
Тема 7. Етнічний та релігійний види туризму.	3	3	11		кейси	
Тема 8. Гастрономічний та круїзний туризм.	3	3	11		опитування	
Усього годин:	28	28	87		3	тести

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1. Основи спеціалізованого туризму. Види спеціального туризму рекреаційно- оздоровчого характеру.

Тема 1. Розвиток туризму. Класифікація видів спеціального туризму. Тема 2. Рекреаційний та лікувально- оздоровчий туризм.

Змістовий модуль 2. Види спеціального туризму пізнавального, освітнього, комерційно-ділового, подієвого та екологічного характеру. Види спортивного, екстремального, етнічного, релігійного, гастрономічного та круїзного туризму.

Тема 3. Пізнавальний та освітній види туризму. Тема 4. Діловий та подієвий туризм.

Тема 5. Екологічний, сільський зелений туризм та агротуризм

Тема 6. Спортивний та екстремальний туризм.

Тема 7. Етнічний та релігійний види туризму.

Тема 8. Гастрономічний та круїзний туризм.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

1. Основні етапи розвитку туризму.
2. Суїцидальний туризм як форма спеціального туризму.
3. Найбільш поширені спеціальні види туризму у світі.
4. Які різновиди туризму належать до ділового туризму?
5. Шоп-туризм як форма спеціального туризму.
6. Основні цілі і мотиви паломників у релігійних турах.
7. Особливості зеленого туризму в Україні.
8. Екзотичний туризм та його особливості.
9. Характеристика культових та релігійних центрів для релігійних турів.
10. Найвідоміші курорти світу та їх коротка характеристика.
11. Джайлоо-туризм як форма спеціального туризму.
12. Особливості паломницького туризму у ісламі.
13. Агротуризм та його особливості.
14. Особливості організації походів різних видів спортивного туризму.
15. Фестивальний туризм - поняття, характеристика, особливості.
16. Особливості географії інсентив туризму.
17. Специфіка конгресно виставкового туризму.
18. Кінотуризм як форма спеціального туризму.
19. Види ділового туризму та їх хараткрестика.
20. Особливості організації "зелених" турів.
21. Характеристика лікувально-оздоровчого туризму.
22. Бекпекер туризм та його особливості.
23. Особливості паломницького туризму у християнстві.
24. Основні фактори, що впливають на організацію курортів.
25. Нью-ейдж туризм та його специфіка.
26. Основні регіони бальнеологічного туризму в Україні та їх характеристика.

27. Індустріальний туризм та його характеристика.
28. Географія лікувально-оздоровчих турів.
29. Гастрономічний туризм, особливості організації таких турів.
30. Специфіка організації лікувально-оздоровчих турів.
31. Основні складові екологічного туризму та їх особливості.
32. Характеристика екологічного туризму.
33. Характеристика найвідоміших Національних природних парків світу.
34. Особливості "карнавальних" турів та їх характеристика.
35. Вплив туризму на екологічний стан довкілля.
36. Особливості подієвого туризму.
37. Географія гірськолижного туризму.
38. Перспективи розвитку сільського туризму в Україні.
39. Основні вимоги до засобів розміщення на гірськолижних курортах.
40. Особливості екстремального туризму.
41. Основні етапи розвитку круїзного туризму.
42. Характеристика гірськолижних курортів світу.
43. Специфіка круїзного туризму.
44. Заходи безпеки для учасників екстремальних турів.
45. Характеристика основних регіонів річкового круїзного туризму.
46. Особливості організації лікувально-оздоровчого туру.
47. Велосипедний тур як різновид спортивного туризму.

7. Самостійна робота

Самостійна робота як основна форма засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових занять та без участі викладача, передбачає особистісну орієнтовану організацію самоосвіти студента. Діагностика якості самостійної роботи здійснюється викладачем при оцінюванні змістових модулів та на основі підсумкового контролю залікового модуля.

Самостійна роботи:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види спеціального туризму на території України.	11
2	Найвідоміші світові курорти.	11
3	Анімаційний туризм.	10
4	Індустріальний туризм.	11
5	Передумова виникнення екологічного туризму. Асиміляційний туризм.	11
6	Історія розвитку гірськолижного туризму. Популярні світові гірськолижні курорти.	11
7	Всесвітньо відомі місця паломництва.	11
8	Винний туризм як форма гастрономічного туризму.	11
	Разом	87

8. Тренінг з дисципліни

Тренінг – є інноваційною формою навчання, що передбачає імітацію реальних умов діяльності, в яких доводиться працювати майбутньому фахівцю. Ця сучасна форма навчання містить набір описових та практичних завдань, виконання яких потребує належної теоретичної підготовки і розуміння принципів практичної роботи менеджера. Засвоєння матеріалу тренінгу відбувається не за рахунок вивчення основних засад та положень управління, а завдяки творчому та доцільному застосуванню набутих, в процесі навчання, знань з теорії менеджменту у проблемних ситуація.

Метою тренінгу є формування у студентів знань, умінь і навичок організації різних видів управлінської діяльності; виховання особистісного ставлення до складових майстерності менеджера та вироблення практичних навичок до самостійної роботи на підприємствах в сучасних умовах господарювання.

Тренінг. Особливості продажу туристичних продуктів

Основні питання тренінгу.

1. Як залучити клієнтів і зробити їх лояльними клієнтами саме вашого турагентства. Фокус конкуренції.
2. Категорії клієнтів та їх потреби. Якщо їх нема - ми їх створюємо!
3. Упаковка презентації в «Формулу продажу вигоди» - допоможе зробити презентацію пропонувананих вашими менеджерами варіантів подорожі максимально відповідним для стилю мислення конкретного клієнта.
4. Інформація про аватари клієнтів, зібрана на прикладах замовника, дасть можливість зрозуміти особливості конкретного покупця, виробити принципи взаємодії і зробити спілкування з нею максимально ефективним.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Галузі туризму» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання результатів КПЗ;
- екзамен.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Галузі туризму» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4
20%	20%	20%	40%
6-8 тиждень	14 тиждень	16-17 тиждень	Екзамен (за окремим розкладом)

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор, комп'ютер, програмне забезпечення Microsoft PowerPoint, Internet	1-8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. Ростов на Дону: Феникс, 2008. 252с.
2. Квартальнов В.А. Туризм. М. Финансы і Статистика. 2002, 320с.
3. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 344с.
4. Андрее Г.О. Розвиток пізнавального туризму - перспективний напрямок у справі збереження культурної спадщини України // Український центр культурних досліджень, 1994-2010 рр. URL: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_6_2.php
5. Голубничка С.М. Основи екскурсійної справи: Навч. Посібник. Донецьк. ін-т турист. бізнесу. Донецьк, 2003. 236 с.

Додаткова

6. Грабовський Ю.А. і др. Спортивний туризм. Навчальний посібник. – Тернопіль, 2008. 304 с.
7. Дацко О.І. Культурні ресурси як джерело унікальних конкурентних переваг регіону. 36. наук, праць ПВНЗ «Буковинський університет». 2010. № 6. С. 111-119.
8. Історія екскурсійної діяльності в Україні: Навч. посіб. /В.К.Федорченко, О.М. Олексійко, О.М. Костюкова, Т.А. Дьорова. К.: Кондор, 2004. 163 с.
9. Квартальнов В. А. Туризм: Теория и практика: Избр. тр.: в 5 т. Т.1. Гуманитарные проблемы развития туризма: история и современность. М.: Финансы и статистика, 1998. – 192 с.
10. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Книги- XXI, 2003. 300 с.
11. Кравців В.С. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери / В.Кравців, Л.Гринів, М.Копач, С.Кузик. - Львів : НАН України. ІРД НАН України, 1999. 78 с.
12. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм: Навч. Посіб. К.: Вища школа, 1994. 191с.
13. Крачило Н.П. География туризма: Учебное пособие. К.: Вища школа, 1987. 187 с.
14. Кузьмук О. Пізнавальний туризм як інструмент формування національної ідентичності. URL: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/desember08/23.htm>
15. Кулік В. В. Пізнавальний туризм як компонент соціокультурної діяльності. Мультіверсум. 2008. № 76 . С. 32-39.
16. Логинов Л. М., Рухлов Ю.В. История развития туристско-экскурсионного дела. М.: ЦРИБ «Турист», 1989. 77 с.
17. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг.- К.: Альтерпрес, 2002. 436 с.
18. Мальська М.П. Туристичний бізнес: теорія та практика [Текст] : навч. посібник для студ. вищих навч. Закладів. М-во освіти і науки України, Львів, нац. ун-т ім. Івана Франка. К. : Центр учбової літератури, 2007. 419 с.
19. Мікула Н.А. Культурні ресурси як джерело унікальних конкурентних переваг регіону. 36. наук, праць ПВНЗ «Буковинський університет». 2010. № 6. С. 111-119.

20. Моргунов Б.П. Туризм. Учебное пособие. М.: Просвещение, 1987. 168 с.
21. Науменко Г.П. Проблеми розвитку внутрішнього туризму в Україні. Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. К., 2002. 160 с.
22. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство. К.: Альт прес, 2007. 352 с.
23. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: Навчальний посібник. За редакцією проф. Заставного Ф.Д. К.: Знання, 2006. 575 с.
24. Розвиток туризму в Україні: Проблеми і перспективи: Зб. наук. ст. К.: ІВЦ «Слав'ян. діалог», 1995. 244 с.
25. Сажнева Н.М. Рекреаційна географія: Навч. посіб. Мелітополь: Люкс, 2008. 329 с.
26. Туризм в Україні: Статистичний збірник. К.: Державний комітет статистики України, 2011. 539 с.
27. Устименко Л. Туризм і світогляд. Краєзнавство. Географія. Туризм. № 2 (103). 1999. С. 4.
28. Щур Ю.В., Дмитрук О.Ю. Спортивно-оздоровчий туризм. Навчальний посібник. К., 2003. 232 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна рада України. Офіційний веб-портал. URL: rada.gov.ua
 2. Державне агентство України з туризму та курортів. URL: www.tourism.gov.ua
 3. Зінченко В.А. Екскурсологія як туризмологічна наука. Наукові записки Київського університету туризму, економіки і права. Серія: філософські науки. 2010. Випуск 8. С.211-223. URL: www.tourlib.net
 4. Портал путешествий. URL: www.travel.ru
 5. Романенко О. В. Організація екскурсійних послуг. Культура народів Причорномор'я. 2009. №176. С.159-161. URL: www.tourlib.net
 6. Украинская туристическая информационная система. URL: www.utis.com.ua
- 29.